

John Mortensen um veljarakanningina hjá ÚF:

- Átti at verið gjørd øðrvísi

– Serliga tann seinasti spurningurin er ov leysur, tí tað er rættiliga ógreitt hvat liggur í orðunum »einaferð í framtíðini«, sigur John Mortensen, samfelagsfrøðingur, sum hevur verið við í nærum hvørjari veljarakanning síðani 1984

SVEINUR TRÓNDARSON

Fyri einari viku góðari viku síðani almannakunngjörði Útvarpið eina veljarakanning, sum stovnurin sjálvur hevur staðið fyri at gera.

Kanningin snúði seg serliga um fullveldisætlan landsstýrisins, og hvørja undirtøku hon fær.

Sum vera mann eru fleiri, sum seta spurnartekin við slíkar kanningar, og ofta eru tað tey, sum kanningin gengur ímóti, sum serliga eru íiva.

Soleiðis er eisini í hesum føri, men kortini eru eisini onnur, sum eisini ivast í mátanum, sum útvarpið hevur gjørt hesa kanningina uppá.

Ein teirra er John Mortensen, samfelagsfrøðingur og lærari við miðnámskúlan í Suðuroynni.

Hann heldur, at kanningin hjá Útvarpinum hevur fleiri brek, sum teir kundu sloppið undan, um kanningin var gjørd á annan hátt.

Spurningarnir eru veikir

Tað fyrsta sum John Mortensen staðfestir er, at spurningarnir í veljarakanningini

eru veikir.

– Fyri tað fyrsta er eingin, sum veit hvat teir fara til Danmarkar at samráðast um, og tí er ógvuliga torført at hava eina stöðu til út tann spurningin, sigur John Mortensen og vísir til fyrsta spurningin um Føroyar skulu vera innanfyri ella utanfyri ríkisfelagsskapin.

John heldur tað ikki vera rætti mátin at seta handa spurningin, tí fortreyttir fyri at spyrja handa spurningin kunnu gerast so nógv øðrvísi eftir at føroyingar og danir hava sitið við samráðingaborðið.

– Tá vit koma til tann næsta spurningin, so svarar hann seg sjálvur. Samgongan ætlar sær til Danmarkar at samráðast um teirra fullveldisætlan. Fólkú sigur, at tey vilja hava, at Føroyar skulu vera innanfyri ríkisfelagsskapin. So sigur tað seg næstan sjálvt, at tey svara ja til spurningin um fólkáttkvøðu, sigur John Mortensen.

Seinasti spurningurin er ókeypiss

Tað, sum John Mortensen kortini heldur vera veikasta punktið í allari veljarakanningini.

ingini. er seinasti spurningurin.

– Hann er ókeypiss, sigur John Mortensen.

Hann setur spurnartekin við orðingina, tí tað er ymiskt hvussu fólk uppfata orðingina »einaferð í framtíðini«.

– Er tað nakað, sum er um 10, 20, 30 ella 50 ár, og skulu vit taka stöðu til tað, um vit hava sagt nei til fyrsta spurningin, spyr hann.

John heldur at tað rúmost so nógv svar niðri í seinasta spurninginum at tað ikki er eintýdugt sum kemur burtúr. Tað er eisini ymiskt hvussu fólk seta spurningin og samstundis eisini ymiskt hvussu fólk svara.

Kann ikki samanberast

Afturat tí, at John heldur at spurningarnir eru í so veikir, so ger hann vart við ein annan trupulleika í sambandi við veljarakanningina hjá Útvarpinum.

Kanningin kann ikki samanberast við aðrar veljarakanningar, tí spurningarnir snúgva seg ikki um tað sama. Teir eru ikki orðaðir á sama hátt, og tí ber heilt

Útvarp Føroya gjørdi eina veljarakanning, har spurt varð til fullveldismálið, men fólk, sum hava kunnleika til slíkar kanningar halda ikki, at kanningin er gjørd á rættan hátt; m. a. eru spurningarnir ov veikir verður sagt

einfalt ikki til at samanbera hesa kanningina við aðrar kanningar.

– Nú skal hetta ikki skiljast sum um spurningarnir eru gjørdir einaferð og so kunnu teir ikki broytast aftur, men teir mugu vera »einsljóðandi« skulu teir samanberast.

Hann nevnr sum dømi, ganga tygum inn fyri grundlóg ella ikki, heimastýri o. s. f.

– Vóru teir settir soleiðis, so hevði borið til at samanbera hesa kanningina við aðrar sum eru gjørdar frammanundan.

Konurnar og tey ungu hava ikki telefon

Tá ein veljarakanning verður gjørd verður skipað soleiðis fyri, at hon skal vera umboðandi (repræsentativ, blóm.).

Hetta skal skiljast soleiðis at ikki bara ein ávisur bólkur av fólkum verður spurður, til dømis bara mannfólk.

– Kortini er tað ein veru-

leiki, at tað næstan bara eru menn, sum standa fyri telefonunum. Tað er meiri enn sjáldan, at tað er konan í húsinum, sum stendur fyri telefonini, og tað má ein hava í huganum áðrenn ringt verður. Tí plaga vit at spyrja eftir tí persóninum, sum seinast hevði føðingardag, sigur John Mortensen.

sen, sum í hesum førinum leggur dent á, at hann ikki veit hvussu Útvarpið hevur borið seg at í hesum føri.

Ein annar bólkur eru tey ungu - 17, 18 ára gomlu - tey standa sjáldan fyri telefon, men valrætt hava tey kortini.

Vetrardekk

Lamelldekk Píkadekk

Vit skifta og avbalansera dekk

Bilwerkstaðið
v/ Jóhan Beder
530 Fuglafjørður
Tlf. 444978

Bilwerkstaðið
v/ Magnus Onghamar
á Kambsdali
Tlf. 444943

ENM-Bilwerkstaður
í Gøtudali
Tlf. 441888

BBR-Service
620 Runavík
Tlf. 449111

Autoshine
700 Klaksvík
Tlf. 457474

Bilwerkstaðið
v/ Simin Pauli Berg
480 Skáli
Tlf. 441209

Jógvan Jespersen, útvarpsstjóri:

Fingu tað burtur úr sum vit vildu

Útvarpsstjórin sigur, at endamálið við kanningini var at fáa eina mynd av stöðuni hjá fólkum eftir tveir daga orðaskifti á tingi, og hann heldur, at teirra veljarakanning gevur eina góða mynd av hesum

SVEINUR TRÓNDARSON

Í sambandi við tær viðmerkingar, sum John Mortensen hevur til veljarakanningina hjá Útvarpinum, hava vit tósáð við Jógvan Jespersen um kanningina.

Útvarpsstjórin sigur, at tað óngantið var ætlanin at gera eina samfelagsvísundaliga kanning.

– Vit vildu hava eina kanning, sum vísti stöðuna hjá fólkum eftir at politiskt kjak hevði verið um málið í tveir samfullar dagar. Tað halda vit eisini at kanningin gevur eina góða mynd av sigur Jógvan Jespersen.

Orsökini til, at Útvarpið sjálfvildi gjørdi kanningina var,

at tíðarbilið passaði illa till at Fynd skuldi gera kanningina.

– Vit heitu á Fynd um at gera kanningina, men tað lá ikki fyri hjá teimum av fleiri orsókum. Heystfrí var og annað var eisini sum forðaði, og tað hevði við sær, at teir fingi ikki gjørt kanningina júst tá vit vildu hava hana gjørd, og tí valdu vit at gera hana sjálvi, sigur Jógvan Jespersen.

Fylgt vanligari mannagongd frá serkønum

Hóast tað tí ikki eru teir, sum vanligu gera slíkar kanningar, sum hava gjørt hana, so heldur Jógvan Jespersen ikki nakra orsök

vera til at ivast í kanningini.

– Kanningin er gjørd á sama hátt, sum allar aðrar kanningar, og tað vil siga, at vit hava tryggja okkum, at kanningin er umboðandi ella representativ, sum tað eitur. Vit kenna mannagongdirnar og hava eisini fylgt teimum, sigur útvarpsstjórin.

Hann leggur afturat, at hann ikki metir spurningarnar grunnar.

Fingið hjálp frá serkønum

Útvarpið hevur orða spurningarnar við hjálp frá serkønum fólkum, og hevur orða teir eftir teimum spurningum, sum teir vildu hava

svaraðar. Endamálið var sum sagt ikki at gera eina samfelagsvísundaliga kanning, og hon er ikki gjørd við tí fyrri eyga at brúkast í samanbering, sigur Jógvan Jespersen.

Hann leggur afturat, at serkøna hjálpin teir hava fingið at gera spurningarnar hevur verið frá samfelagsfrøðingum, sum eisini eru vanir at arbeiða við veljarakanningum, og at sjálf eftirviðgerðin av svarunum er gjørd av fakfólki.

Í so mátar er einki at koma eftir, heldur útvarpsstjórin.